

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/241/2019
Identifikačné číslo spisu: 1206226946
Dátum vydania rozhodnutia: 20.02.2020
Meno a priezvisko: Mgr. Dušan Čimo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1206226946.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne ENERGOSERVIS Janda s.r.o. „v likvidácii“, naposledy so sídlom v Ostrave - Mariánskych Horách, 28. října 829/270, Česká republika, proti žalovanej VENUS PROJECT Slovakia, s.r.o., so sídlom v Limbachu, Limbová 451/3, o zaplatenie 273,12 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp.zn. 8C/19/2008, o dovolaní žalovanej proti uzneseniam Krajského súdu v Bratislave z 30. novembra 2018 sp.zn. 2Co/142/2015 a 2Co/143/2015, takto

rozhodol:

Dovolacie konanie z a s t a v u j e .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 30. novembra 2018 sp.zn. 2Co/142/2015-222 podľa § 386 písm. a/ Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z.z. v znení zákona č. 87/ 2017 Z.z. a dnes už i zákona č. 350/2018 Z.z. (ďalej tiež len „C.s.p.“) odmietol ako oneskorene podané odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 9. apríla 2014 č.k. 8C/19/2008-186, ktorým súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 273,12 € s 9 % ročným úrokom z omeškania od 17. októbra 2006 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vyslovil, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením. Ďalším uznesením sp.zn. 2Co/143/2015, taktiež vydaným 30. novembra 2018 potom odvolací súd rovnako a z rovnakého dôvodu naložil s odvolaním žalovanej proti uzneseniu súdu prvej inštancie zo 14. októbra 2014 č.k. 8C/19/2008-199, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v sume 16,59 € do troch dní od právoplatnosti uznesenia.

2. Proti takýmto rozhodnutiam odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná, navrhujúc ich zrušenie a vrátenie veci odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Mala za to, že sú dané dovolacie dôvody podľa § 420 písm. f/ aj § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., keď predovšetkým súd prvej inštancie nesprávnym postupom pri doručovaní oboch jeho rozhodnutí a odvolací súd akceptovaním takého jeho postupu a nerešpektovaním okolnosti výmazu žalobkyne z obchodného registra ešte pred vydaním oboch jeho uznesení porušili zásadným spôsobom právo žalobkyne na spravodlivé súdne konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) skúmal najskôr, či sú splnené procesné podmienky pre to, aby dovolaním napádané rozhodnutia mohli byť podrobené dovolaciemu prieskumu a zistil, že tieto podmienky splnené nie sú.

4. Podľa § 161 ods. 1 C.s.p. ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Podľa odseku 2 rovnakého zákonného ustanovenia ak ide o taký nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

5. Jednou zo základných procesných podmienok, ktoré má súd povinnosť skúmať aj bez návrhu počas celého konania, je existencia procesnej subjektivity, t.j. spôsobilosti byť stranou sporu. Spôsobilosť byť stranou sporu znamená spôsobilosť mať procesné práva a povinnosti, ktoré zákon strane priznáva, resp. ukladá. Jej predpokladom je hmotnoprávna subjektivita vo význame spôsobilosti mať práva a povinnosti podľa hmotného práva. Otázky hmotnoprávnej subjektivity fyzických osôb aj právnických osôb rieši Občiansky zákonník (zákon č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „O.z.“), u právnických osôb zriadených primárne za účelom podnikania potom predovšetkým Obchodný zákonník (zákon č. 513/1991 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „Obch. z.“), resp. podľa typu právnickej osoby tiež iné zákony (napr. zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov, zákon č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku, zákon č. 213/1997 Z.z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby, či zákon č. 34/2002 Z.z. o nadáciách a o zmene Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, všetky taktiež v znení početných neskorších zmien a doplnení).

6. Procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva (§ 61 C.s.p.). Spôsobilosť mať práva a povinnosti majú aj právnické osoby (§ 18 ods. 1 O.z.), ktorými sú aj obchodné spoločnosti a jednou z nich spoločnosť s ručením obmedzeným (§ 56 ods. 1 Obch. z.). Právnické osoby vznikajú dňom, ku ktorému sú zapísané do obchodného alebo iného zákonom určeného registra, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje ich vznik inak (§ 19 ods. 2 O.z.). Právnická osoba zapísaná v obchodnom registri alebo v inom zákonom určenom registri zaniká dňom výmazu z tohto registra, pokiaľ osobitné zákony neustanovujú inak (§ 20a ods. 2 O.z.).

7. Podľa § 438 ods. 1 C.s.p. na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 62 C.s.p. ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví. Podľa § 64 rovnakého zákona potom ak strana zanikne počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd rozhodne, že v konaní pokračuje s jej právnym nástupcom a ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví.

9. Z výpisu z vložky č. 27107 oddielu C obchodného registra Českej republiky vedeného Krajským súdom v Ostrave, vyplýva, že spoločnosť ENERGOSERVIS Janda s.r.o. „v likvidácii“, naposledy so sídlom v Ostrave - Mariánskych Horách, 28. října 829/270, Česká republika, IČO: 267 82 332 bola vymazaná z obchodného registra 12. apríla 2018.

10. V danom prípade je zrejmé, že pre zánik obchodnej spoločnosti vystupujúcej ako žalobkyňa s likvidáciou, teda bez právneho nástupcu, tu niet žiadneho subjektu, ktorý by vstúpil do procesnoprávneho postavenia takto zaniknutej strany sporu. To platí bez ohľadu na možnú polemiku na tému, či odvolací súd mal v takejto procesnej situácii, teda za stavu zániku žalobkyne ešte pred rozhodnutím o oboch odvolaniach žalovanej a takto logicky ešte pred právoplatným skončením dvoch ním súbežne vedených odvolacích konaní tieto konania zastaviť, alebo bolo namieste ním zvolené odmietnutie odvolaní (ktorá polemika by ale mohla mať význam len v prípade možnosti urobenia si dovolacím súdom predbežného záveru o nesprávnosti toho názoru odvolacieho súdu, podľa ktorého odvolania žalovanej neboli spojené s nástupom ich suspenzívneho a devolutívneho účinku, teda ak by prinajmenšom jedno z nich v skutočnosti oneskoreným nebolo a malo byť prejednané vecne). Z pohľadu možnosti uskutočnenia dovolacieho konania o následne podanom dovolaní žalovanej a prípadného

posudzovania v takomto konaní aj dovolacích námietok žalovanej totiž rozhodujúcim bolo len to, či aj v čase začatia konania o dovolaní boli splnené všetky jeho procesné podmienky a o taký prípad tu nešlo, nakoľko po zániku žalobkyne bez právneho nástupcu v spore (vyznačujúcom sa z povahy veci dvojstrannosťou procesného vzťahu) chýbala jedna strana sporu (rozumej disponujúca procesnou subjektivitou). Nedostatok procesnej subjektivity za takejto situácie (na rozdiel od iného prípadu straty procesnej subjektivity až po začatí konania, umožňujúceho hľadanie nástupcu) je totiž nedostatkom procesnej podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť a pre ktorý musí byť konanie (bez ďalšieho) zastavené.

11. Keďže žalovaná iniciovaním dovolacieho konania za stavu neexistencie svojej procesnej súperky v spore dovolacie konanie zaťažila už na jeho začiatku vyššie spomínanou neodstrániteľnou procesnou prekážkou, najvyššiemu súdu neostávalo iné, než podľa § 438 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 62 rovnakého zákona dovolacie konanie zastaviť.

12. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.